وسیلة الخادم

الی المخدوم

در شرح صلوات

چهارده معصوم علیهم السلام

فضل الله بن روزبهان

بسم الله الرحمن الرحیم

وسیلة الخادم الی المخدوم: در شرح صلوات چهارده معصوم(ع)قسمت مربوط به امام جواد (ع)

نویسنده:

فضل‌اللهبن روزبهان خنجی‌اصفهانی

ناشر چاپی:

انصاریان

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

وسیلة الخادم الی المخدوم: در شرح صلوات چهارده معصوم(ع)قسمت مربوط به امام جواد (ع)

مشخصات کتاب

سرشناسه : فضل‌الله‌بن روزبهان، ۸۶۰؟ - ۹۲۵؟ق

عنوان قراردادی : [وسیله الخادم الی المخدوم]

عنوان و نام پدیدآور : وسیله الخادم الی المخدوم: در شرح صلوات چهارده معصوم(ع)/ فضل‌الله‌بن روزبهان خنجی‌اصفهانی؛ به‌کوشش رسول جعفریان

وضعیت ویراست : [ویرایش ۲؟]

مشخصات نشر : قم: موسسه انصاریان، ۱۳۷۵.

مشخصات ظاهری : ص ۳۱۵

شابک : بها:۶۵۰۰ریال ؛ بها:۶۵۰۰ریال

وضعیت فهرست نویسی : فهرستنویسی قبلی

یادداشت : کتابنامه به‌صورت زیرنویس

عنوان دیگر : در شرح صلوات چهارده معصوم(ع)

موضوع : صلوات

شناسه افزوده : جعفریان، رسول، ۱۳۴۳ - ، مصحح

رده بندی کنگره : BP۲۶۶/ف۵۶و۵ ۱۳۷۵

رده بندی دیویی : ۲۹۷/۷۷

شماره کتابشناسی ملی : م۷۶-۸۷۷

در صلوات بر امام جواد

اللهم و صل و سلم علی الامام التاسع و درود و صلوات ده، و سلام فرست بر امام نهم. از این جا شروع است در صلوات بر حضرت امام محمد تقی جواد علیه‌السلام که امام نهم است. و او بعد از پدر خود حضرت امام رضا علیه‌السلام امام شد به نص از قبل پدر خود؛ و هیچ نزاعی میان ما امامیه نیست در آن که او بعد از علی بن موسی علیه‌السلام امام به حق است. و هنگامی که پدرش وفات فرمود در طوس، او طفل بود. مأمون - علیه اللعنه - بعد از وفات پدر او را همراه خود به بغداد آورد. و آن حضرت در بغداد ساکن بود و آن جا وفات کرد. الأواب السجاد، الفائق فی الجود علی الأجواد آن حضرت بازگردنده است به خدای تعالی در هر امری از امور، و بسیار سجده کننده است نزد حق تعالی. و این اشارت است به کثرت عبادت آن حضرت، چنان چه روایت کرده‌اند که بعد از امام زین‌العابدین از ائمه، هیچ کس به کثرت عبادات آن حضرت نبوده و آن حضرت فایق و غالب است در بخشش بر همه بخشندگان. و این اشارت است به کثرت عطای [صفحه ۲۵۰] او؛ چنان چه روایت کرده‌اند که آن حضرت در عطا و بخشش سرآمد روزگار بود تا به غایتی که او را جواد لقب کرده‌اند. بحر از عطای او قطره و باران از کرم او بهره داشت. پناه ضعیفان بود در وقت حاجات و ملاذ سائلان در عطیات. مانح العطایا و الأوفاد لعامة العباد آن حضرت بخشنده عطیه‌ها و بخششها است، از برای عامه بندگان خدای تعالی. و این اشارت است به عموم عطای آن حضرت، چنان چه روایت کرده‌اند که هرگز آستانه‌ی آن حضرت از سائلان و حاجت خواهان خالی نبودی؛ و آن حضرت بر روی عامه‌ی خلایق ابواب عطا و کرم بر گشودی و هیچ آفریده از درگاه

احسان او محروم بـازنگشتی و از عرب و عجم مردمان بر کنار خوان او آمدنـدی. ماحی الغوایـة و العناد، قامع أرباب البغی و الفساد آن حضرت محو کننـده‌ی گمراهی و عنـاد است و بر کننـده خداونـدان ظلم و فساد است. و این اشارت است بـدان که آن حضرت ارباب بغی و فساد و اصـحاب غوایت و عناد را به حجت‌های واضـحه و براهین ساطعه قلع و قمع می‌فرموده. روایت کرده‌اند که چون مـأمون خلیفه، آن حضـرت را دامـاد خود سـاخت، همیشه آن حضـرت را در مجلس خود حاضـر سـاختی و طوایف اربـاب مـذاهب مختلفه که در مجلس مـأمون حاضـر شدنـدی، و در حقـایق اعتقـادات و مشـکلات علوم بحث کردنـدی، آن حضـرت ایشان را الزام کردی و حجت‌هـای ایشـان را قلع و قمع کردی و جمیع طوایف از آن حضـرت اسـتفاده کردنـدی و در حجت و برهـان بر همه فایق آمـدی مـأمون در تعظیم و توقیر آن حضـرت دقیقه‌ای فرو گـذاشت نکردی. روایت کرده‌انـد که نوبتی دختر مأمون نزد او آمـد و از حضـرت امام شـکایت کرد که او رعایت خاطر من نمی‌کنـد و کنیزان را بر من گزیده، مأمون با دختر گفت که تو راضـی نیستی که من تو را تزویـج کردم به بهـترین خلا‌یق از روی حسب و نسب؟ و حق تعـالی کنیزان را بر او حلا‌ل کرده و او را در اختیـار ایشـان، اختیار است. [۱] . [صـفحه ۲۵۱] صـاحب معالم الهدایـة و الارشاد الی سـبل [۲] الرشـاد آن حضرت صاحب نشانه‌های راهنمایی و ارشـاد است به راههای راستی و صـلاح. و این اشارت است بـدان که آن حضـرت مردمان را ارشاد به راه حق می‌فرموده و به جانب مشـکلات راه راست می‌نموده؛ روایت کرده‌اند که چون مأمون خلیفه، آن حضرت را به بغداد آورد مدتی از حال آن حضرت غافل شـد به واسـطه‌ی اشـتغال به مهمـات، و آن حضـرت طفل بود، نوبتی مأمون سوار بود و به شـکار می‌رفت، حضـرت امام محمـد تقی علیه‌السـلام با جماعتی اطفال بر سـر راه مأمون ایسـتاده بودنـد. چون موکب مأمون پیدا شـد، طفلان همه بگریختند، حضـرت امام بر جای خود بایسـتاد، و اصـلا از محل خود تجاوز نفرمود. مأمون از جلادت آن طفل تعجب کرد؛ پرسید که ای پسر! چرا چون طفلان گریختند تو باز ایسـتادی و هیچ خوف و اندیشه نکردی؟ حضـرت امام فرمود: راه تنگ نبود که مرکب تو نتواند گذشت و مرا بباید رفت تـا راه تو گشاده گردد و من از عـدل تو امنم، زیرا که می‌دانم که بی‌خیانتی جرمی، تو عقوبت نمی‌فرمایی؛ پس چرا از راه دور شوم و از تو بگریزم؟ مأمون گفت: تو پسـر کیستی؟ گفت: پسر علی بن موسی‌ام. مأمون بسیار بگریست و در فراق حضرت امام علی علیه‌السـلام جزع و اضـطراب کرد و گفت: من دانسـتم که مثل تو فرزنـدی رشـید نباشد الا از مثل علی بن موسـی الرضا علیه‌السـلام. مأمون متوجه شکار شد، چون به صحرا رفت، بازی اشهب داشت، آن باز را جهت شکار مرغ رها کرد. باز در جوف هوا بالا رفت و زمانهای بسـیار، از چشم همه کس غایب شـد و بعـد از آن بازگشت و مرغی را شـکار کرده بود که تمامی اعضای او گوشت بود و هیچ پر و بال نداشت و مثل آن مرغی کسی ندیده بود، هر چند مأمون از مردم تفحص کرد که حقیقت حال این مرغ باز گویند هیچ کس را از حقیقت حال آن مرغ آگاهی نبود؛ مأمون از شـکار بازگشت؛ حضرت امام محمدتقی در همان موضع ایستاده بود؛ مأمون گفت: ای پسر رضا! حقیقت حال این مرغ چیست؟ حضرت امام [صفحه ۲۵۲] فی الحال فرمود. پدران من مرا خبر داده‌اند؛ بدان که حق تعالی در جوف هوا بحری آفریـده همچنان چه در زمین دریاها است. و بر آن دریا مرغانند همچنان چه مرغابیان آبهای زمین. و باز خلیفه از خلفا آن را صـید کنـد تا مردم عجایب قدرت الهی ببینند. و وصـی رسول امین از حقیقت آن خبر دهد. مأمون چون این سخن شنید گفت: و الله که تو پسر علی رضایی؛ و وارث علوم و معارف او تویی که خدای تعالی شما را و اهل‌بیت شما را به علوم و خصایصـی مخصوص ساخته که دیگران از آن بهره ندارنـد. [۳] . پس آن حضـرت را همراه به دارالخلافه برد و از مشـکلات جمیع علوم از آن حضـرت سؤالها کرد و آن حضرت با وجود صغر سن از جمیع آن علوم جوابها داد و هر چه استکشاف کردند از عهده‌ی آن بیرون آمد و از دیگر علوم غیبیه امور غریبه، ایشان را آگاه گردانید. و مأمون و سایر خلایق دانسـتند که آن حضـرت وصـی پدر خـود است. پس مـأمون مجلسـی عظیم ترتیب کرد و مردمـان را جمـع گردانیـد و دختـر خـود را در نکـاح آن حضـرت در آورد؛ و گفته‌انـد در دارالخلافه جشنـی بـدان آراسـتگی ترتیب نکرده‌اند. و از جمله در مجلس عقد نکاح، جهت عطر مجلسـی طشتی [۴] به غـایت بزرگ از نقره و به طلا‌ انـدوده و مرصع سـاخته مالامال از عبیر و سایر طیب‌ها حاضـر گردانیـد تا جمیع خلایق خود را بـدان

معطر ساختند و عطر به ذخیره برداشتند و مأمون خود خطبه خواند و دختر خود را به نکاح حضرت امام در آورد و مهر دختر خود را پانصد درهم کرد و همچو مهر حضرت فاطمه علیهاالسلام. [۵] . المقتبس من نور علومه [۶] الافراد من الابدال و الأوتاد آن حضرت اقتباس کننده است از نور علم‌های او یکان یکان از ابدال اولیاء و اوتاد عالم. [صفحه ۲۵۳] و این اشارت است بدان چه از خصایص ائمه هدی است که جمیع افراد ابدال و اوتاد عالم که نظم و حفظ عالم در عهده‌ی ایشان است از ائمه اقتباس علوم و معارف می‌نماید و آن حضرت را بدان مزید اختصاصی هست. چنان چه روایت کرده‌اند، که اولیا و اوتاد زمان آن حضرت از او در حقایق علوم و معارف استفاضه و استفاده می‌نموده‌اند. أبی‌جعفر محمد التقی الجواد ابن علی الرضا کنیت آن حضرت ابوجعفر است و آن حضرت را اولاد بود؛ و بزرگتر ایشان علی نقی هادی است که بعد از آن حضرت، امام بود و مادر آن حضرت ام‌الولد بود و حضرت امام علی نیز از ام‌الولد متولد شد، نه از دختر مأمون. و از القاب آن حضرت یکی جواد است زیرا که از بسیاری جود در زمان خود منفرد بوده و در عطا و کرم. و از جمله القاب آن حضرت تقی است. یعنی پرهیزکار و اگر چه تمامی ائمه معصومین در کمال تقوا بوده‌اند فاما آن حضرت بدین وصف عظیم مزید اشتهاری داشته. ساکن روضة الجنة بأنعم العیش، المقبور عند جده بمقابر قریش آن حضرت ساکن روضه بهشت است به خوشترین عیشی و حیاتی و دفن کرده شده است نزد جد خود حضرت امام موسی کاظم علیه‌السلام در مقابر قریش که مرقد مطهر حضرت امام است. و در سبب وفات آن حضرت خلاف کرده‌اند؛ بعضی بر آنند که آن حضرت را زهر دادند و همچنین جمیع ائمه هدی را شهید کرده‌اند و از بعضی ائمه روایت کرده‌اند که او فرمود: ما منا الا قد سم [۷] یعنی هیچ یک از ما نیست الا آن که او را زهر داده‌اند. و بعضی برآنند که آن حضرت به موت خود وفات فرمود. و سن مبارک آن حضرت به چهل نرسیده! ولادت آن حضرت در ماه رمضان بود سنه خمس و تسعین و مائه، در هفدهم ماه شب جمعه بوده. و بعضی گویند در نصف [صفحه ۲۵۴] ماه شب جمعه. و بعضی گویند ولادت آن حضرت روز جمعه دهم رجب بوده و وفات آن حضرت در بغداد آخر ذی‌قعده سنه عشرین و مأتین. گویند سن مبارک آن حضرت بیست و پنج سال بود و قبر مبارک آن حضرت ملصق به قبر جد او است امام موسی علیه‌السلام در جانب غربی بغداد و آن روضه‌ای است مشهور و قبه‌ای است متلألیء از بها و نور و جنتی است از نعیم فیض الهی معمور. اللهم صل علی سیدنا محمد و آل سیدنا سیما الامام السجاد محمد تقی الجواد

پاورقی

[۱] کشف الغمه، ج ۲ ص ۳۵۸.

[۲] در «غ»: سبیل.

[۳] المناقب، ابن‌شهر آشوب ج ۴ صص ۳۸۹ - ۳۸۸؛ کشف الغمه ج ۲ ص ۳۴۲، الفصول المهمه صص ۲۵۲ - ۲۵۳؛ درباره‌ی این خبر و درستی آن مسایل چندی مطرح شده که استاد علامه سید جعفر مرتضی بدان پرداخته است؛ نک: الحیاة السیاسیة للامام الجواد علیه‌السلام صص ۶۸ - ۷۵ (بیروت ۱۹۸۵).

[۴] در اصل: کشتی.

[۵] نک: کشف الغمه، ج ۲ صص ۳۵۵ - ۳۵۶.

[۶] در «غ»: علمه.

[۷] بحارالانوار، ج ۲۷ ص ۲۰۹ (عن الصادق علیه‌السلام: و الله ما منا الا مقتول شهید)؛ ص ۲۱۴ (عن الرضا علیه‌السلام ما منا الا مقتول) و نک: ص ۲۱۷.

درباره مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

بسم الله الرحمن الرحیم

جاهِدُوا بِأَمْوالِکُمْ وَ أَنْفُسِکُمْ فی سَبیلِ اللَّهِ ذلِکُمْ خَیْرٌ لَکُمْ إِنْ کُنْتُمْ تَعْلَمُونَ (سوره توبه آیه ۴۱)

با اموال و جانهای خود، در راه خدا جهاد نمایید؛ این برای شما بهتر است اگر بدانید حضرت رضا (علیه السّلام): خدا رحم نماید بنده‌ای که امر ما را زنده (و برپا) دارد ... علوم و دانشهای ما را یاد گیرد و به مردم یاد دهد، زیرا مردم اگر سخنان نیکوی ما را (بی آنکه چیزی از آن کاسته و یا بر آن بیافزایند) بدانند هر آینه از ما پیروی (و طبق آن عمل) می کنند

بنادر البحار-ترجمه و شرح خلاصه دو جلد بحار الانوار ص ۱۵۹

بنیانگذار مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان شهید آیت الله شمس آبادی (ره) یکی از علمای برجسته شهر اصفهان بودند که در دلدادگی به اهلبیت (علیهم السلام) بخصوص حضرت علی بن موسی الرضا (علیه السلام) و امام عصر (عجل الله تعالی فرجه الشریف) شهره بوده و لذا با نظر و درایت خود در سال ۱۳۴۰ هجری شمسی بنیانگذار مرکز و راهی شد که هیچ وقت چراغ آن خاموش نشد و هر روز قوی تر و بهتر راهش را ادامه می دهند.

مرکز تحقیقات قائمیه اصفهان از سال ۱۳۸۵ هجری شمسی تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن امامی (قدس سره الشریف) و با فعالیت خالصانه و شبانه روزی تیمی مرکب از فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مختلف مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

اهداف :دفاع از حریم شیعه و بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام) تقویت انگیزه جوانان و عامه مردم نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی، جایگزین کردن مطالب سودمند به جای بلوتوث های بی محتوا در تلفن های همراه و رایانه ها ایجاد بستر جامع مطالعاتی بر اساس معارف قرآن کریم و اهل بیت علیهم السّلام با انگیزه نشر معارف، سرویس دهی به محققین و طلاب، گسترش فرهنگ مطالعه و غنی کردن اوقات فراغت علاقمندان به نرم افزار های علوم اسلامی، در دسترس بودن منابع لازم جهت سهولت رفع ابهام و شبهات منتشره در جامعه عدالت اجتماعی: با استفاده از ابزار نو می توان بصورت تصاعدی در نشر و پخش آن همت گمارد و از طرفی عدالت اجتماعی در تزریق امکانات را در سطح کشور و باز از جهتی نشر فرهنگ اسلامی ایرانی را در سطح جهان سرعت بخشید.

از جمله فعالیتهای گسترده مرکز :

الف)چاپ و نشر ده ها عنوان کتاب، جزوه و ماهنامه همراه با برگزاری مسابقه کتابخوانی

ب)تولید صدها نرم افزار تحقیقاتی و کتابخانه ای قابل اجرا در رایانه و گوشی تلفن سهمراه

ج)تولید نمایشگاه های سه بعدی، پانوراما ، انیمیشن ، بازیهای رایانه ای و ... اماکن مذهبی، گردشگری و...

د)ایجاد سایت اینترنتی قائمیه www.ghaemiyeh.com جهت دانلود رایگان نرم افزار های تلفن همراه و چندین سایت مذهبی دیگر

ه)تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و ... جهت نمایش در شبکه های ماهواره ای

و)راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی (خط ۲۳۵۰۵۲۴)

ز)طراحی سیستم های حسابداری ، رسانه ساز ، موبایل ساز ، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک ، SMS و...

ح)همکاری افتخاری با دهها مرکز حقیقی و حقوقی از جمله بیوت آیات عظام، حوزه های علمیه، دانشگاهها، اماکن مذهبی مانند مسجد جمکران و ...

ط)برگزاری همایش ها، و اجرای طرح مهد، ویژه کودکان و نوجوانان شرکت کننده در جلسه

ی)برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم و دوره های تربیت مربی (حضوری و مجازی) در طول سال

دفتر مرکزی: اصفهان/خ مسجد سید/ حد فاصل خیابان پنج رمضان و چهارراه وفائی / مجتمع فرهنگی مذهبی قائمیه اصفهان
تاریخ تأسیس: ۱۳۸۵ شماره ثبت : ۲۳۷۳ شناسه ملی : ۱۰۸۶۰۱۵۲۰۲۶
وب سایت: www.ghaemiyeh.com ایمیل: Info@ghaemiyeh.com فروشگاه اینترنتی: www.eslamshop.com
تلفن ۲۵-۲۳۵۷۰۲۳- (۰۳۱۱) فکس ۲۳۵۷۰۲۲ (۰۳۱۱) دفتر تهران ۸۸۳۱۸۷۲۲ (۰۲۱) بازرگانی و فروش ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹ امور کاربران ۲۳۳۳۰۴۵(۰۳۱۱)

نکته قابل توجه اینکه بودجه این مرکز؛ مردمی ، غیر دولتی و غیر انتفاعی با همت عده ای خیر اندیش اداره و تامین گردیده و لی جوابگوی حجم رو به رشد و وسیع فعالیت مذهبی و علمی حاضر و طرح های توسعه ای فرهنگی نیست، از اینرو این مرکز به فضل و کرم صاحب اصلی این خانه (قائمیه) امید داشته و امیدواریم حضرت بقیه الله الاعظم عجل الله تعالی فرجه الشریف توفیق روزافزونی را شامل همگان بنماید تا در صورت امکان در این امر مهم ما را یاری نمایندانشاالله.

شماره حساب ۶۲۱۰۶۰۹۵۳ ، شماره کارت :۶۲۷۳-۵۳۳۱-۳۰۴۵-۱۹۷۳و شماره حساب شبا : -IR۹۰-۰۱۸۰-۰۰۰۰-۰۰۰۰-۰۶۲۱-۰۶۰۹-۵۳به نام مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان نزد بانک تجارت شعبه اصفهان – خیابان مسجد سید

ارزش کار فکری و عقیدتی

الاحتجاج - به سندش، از امام حسین علیه السلام -: هر کس عهده دار یتیمی از ما شود که محنتِ غیبت ما، او را از ما جدا کرده است و از علوم ما که به دستش رسیده، به او سهمی دهد تا ارشاد و هدایتش کند، خداوند به او می‌فرماید: «ای بنده بزرگوار شریک کننده برادرش! من در کَرَم کردن، از تو سزاوارترم. فرشتگان من! برای او در بهشت، به عدد هر حرفی که یاد داده است، هزار هزار، کاخ قرار دهید و از دیگر نعمت‌ها، آنچه را که لایق اوست، به آنها ضمیمه کنید».

التفسیر المنسوب إلی الإمام العسکری علیه السلام: امام حسین علیه السلام به مردی فرمود: «کدام یک را دوست‌تر می‌داری: مردی اراده کشتن بینوایی ضعیف را دارد و تو او را از دستش می‌رَهانی، یا مردی ناصبی اراده گمراه کردن مؤمنی بینوا و ضعیف از پیروان ما را دارد، امّا تو دریچه‌ای [از علم] را بر او می گشایی که آن بینوا، خود را بِدان، نگاه می‌دارد و با حجّت‌های خدای متعال، خصم خویش را ساکت می‌سازد و او را می‌شکند؟».

[سپس] فرمود: «حتماً رهاندن این مؤمن بینوا از دست آن ناصبی. بی گمان، خدای متعال می‌فرماید: «و هر که او را زنده کند، گویی همه مردم را زنده کرده است»؛ یعنی هر که او را زنده کند و از کفر به ایمان، ارشاد کند، گویی همه مردم را زنده کرده است، پیش از آن که آنان را با شمشیرهای تیز بکشد».

مسند زید: امام حسین علیه السلام فرمود: «هر کس انسانی را از گمراهی به معرفت حق، فرا بخواند و او اجابت کند، اجری مانند آزاد کردن بنده دارد».

قائمیه
مرکز تحقیقات رایانه‌ای
اصفهان
www
برای داشتن کتابخانه های تخصصی
دیگر به سایت این مرکز به نشـــانی
www.Ghaemiyeh.com
www.Ghaemiyeh.net
www.Ghaemiyeh.org
www.Ghaemiyeh.ir
مراجعه و برای سفارش با ما تماس بگیرید.
۰۹۱۳ ۲۰۰۰ ۱۰۹